



ΝΕΑ ΑΝΑΤΟΛΗ

Προλετάριοι όλων των χωρών,
καταπιεζόμενα έθνη και λαοί ενωθείτε!



“Από τη στάχτη του θα
ξαναγεννηθεί το ΚΚΕ”
Ν. Ζαχαριάδης

ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ Κ.Ε ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΚΚΕ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΧΑΛΚΟΚΟΝΔΥΛΗ 35 ΤΗΛ. 5241058 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 26 ΜΑΗ 1995 ΑΡ. ΦΥΛ. 232 ΔΡΧ. 150

Οι ρωσόδοουλοι επιβάλλουν πιστωτική ασφυξία ΟΧΙ ΣΤΟ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΤΩΝ ΝΑΥΠΗΓΕΙΩΝ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ

Πριν από ενάμιση χρόνο τα ναυπηγεία της Ελευσίνας επεξεργάστηκαν και υπέβαλαν στην αρμόδια επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης μία επενδυτική πρόταση για τον εκσυγχρονισμό των ναυπηγείων.

Η πρόταση αυτή προβλέπει ενίσχυση των Ν.Ε. με ποσό περίπου 5,7 δις. δρχ. από το ελληνικό κράτος, ποσό που αποτελεί το 50% της επένδυσης, ενώ το υπόλοιπο 50% θα χρηματοδοτηθεί από τον Όμιλο Περατικού.

Το επενδυτικό αυτό πρόγραμμα εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στη βάση της 7ης Κοινοτικής Οδηγίας.

Από τη στιγμή εκείνη ξεκίνησε μια λυσσασμένη επίθεση των ρωσόδουλων για να μην υλοποιηθεί αυτό το επενδυτικό πρόγραμμα.

Για να καταλάβει ο αναγνώστης την τεράστια σημασία αυτής της πάλης, είναι αναγκαίο να δώσουμε μερικά στοιχεία για την κατάσταση του ναυπηγείου.

Ο Όμιλος Περατικού αγόρασε τα ναυπηγεία τον Ιούλιο του 1992 έναντι 58 εκ. δολαρίων. Με την αγορά του ναυπηγείου ο Όμιλος Περατικού είχε δηλώσει ανοικτά τα σχέδιά του για τη στροφή του ναυπηγείου στην κατασκευή, και ιδιαίτερα στη ναυπήγηση σειράς σκαφών 75.000 τόνων πρόντακτ κάρριερς ή ντράι κάργκο για λογαριασμό του ίδιου του ομίλου και άλλων ελληνικών εφοπλιστών.

Επίσης, σε άλλη μελέτη αναφέρεται σε τύπο πλοίου που θα είναι κατάλληλο για το Αιγαίο. Πρόκειται για τύπο P/P φέρι μποτ ή της ίδιας χωρητικότητας (75.000 τόνους), που θα μπορούσε να προσαρμοστεί ανάλογα με τις απαιτήσεις του αγοραστή (σημ: Τα στοιχεία είναι παρμένα από συνέντευξη του ίδιου του Μιχ. Περατικού στο ναυτικό περιοδικό ΕΛΝΑΒΙ τον Ιούλιο του 1992).

Αξίζει να σημειωθεί πως την προηγούμενη χρονιά, το 1991, το ναυπηγείο κάτω από τον κρατικό έλεγχο είχε ζημιά της τάξης των 20 εκατ. δολαρίων.

Στην ίδια περίοδο ο Όμιλος Περατικού μαζί με το ναυπηγείο παίρνει και την κατασκευή των 5 αρματαγωγών του Π.Ν., πρόγραμμα που βρισκόταν ήδη σε εξέλιξη, όπως επίσης και τη συνέχιση της κατασκευής των βαγονιών του ΟΣΕ.

Οι δύο αυτές συμφωνίες επιβαρύνουν δυσβάστακτα στην πορεία το ναυπηγείο.

Στα αρματαγωγά υπάρχει μια σημαντική απόκλιση μεταξύ του πραγματικού κόστους της εργοταξίας και του συμβατικού τιμήματος που είχε κλείσει η προηγούμενη διοίκηση του κρατικού ναυπηγείου.

Μέχρι σήμερα απ' αυτή τη διαφορά, και ενώ έχει παραδοθεί μόνο ένα αρματαγωγό, τα ναυπηγεία έχουν ζημιά 7,5 δις. δρχ.

Στα βαγόνια του ΟΣΕ υπάρχει μια 18μηνη καθυστέρηση από τη μεριά του ΟΣΕ για την πληρωμή των βαγονιών που παραδόθηκαν, η οποία στερεί από τα ναυπηγεία στη διετία 1993-94 έσοδα ύψους 3,5 δις. δρχ.

Κάτω από το βάρος αυτής της κατάστασης, το ναυπηγείο ρίχνει το βάρος στην επισκευή, επισκευάζοντας μέσα στη διετία 300 πλοία. Αυτό είναι που κάνει το ναυπηγείο να μειώνει τη ζημιά από 20 δις δρχ. το 1991 στα 4 δις δρχ. κατά μέσο όρο το χρόνο στη διετία 1993-94. Όμως έτσι δεν μπορεί να ζήσει, αν δεν μπει στην κατασκευή, για το βασικό λόγο άλλωστε που αγοράστηκε από τον Όμιλο Περατικού.

Εκεί βρίσκεται η ουσία του προγράμματος της επένδυσης των 11 δις δρχ.

Ο Όμιλος Περατικού προχώρησε σ' αυτό το πρόγραμμα έχοντας εξασφαλίσει τη συνεργασία με τον Ιαπωνικό Όμιλο I.H.I. με στόχο τον εκσυγχρονισμό του ναυπηγείου για την κατασκευή καταρχήν πλοίων “Handymax bulk carriers”.

Σ' αυτόν ακριβώς τον εκσυγχρονισμό βρίσκεται, στις δοσμένες σήμερα συνθήκες, το παρόν και το μέλλον του ναυπηγείου.

Έχουμε γράψει σε μια σειρά από άρθρα σε προηγούμενα φύλλα της “Ν.Α.” πως ναυπηγείο σημαίνει κατασκευή. Πως στα ελληνικά ναυπηγεία επιβλήθηκε μέσα από τις κυρίαρχες ρωσόδουλες δυνάμεις στο κράτος και σε συνεργασία με τα σοσιαλφασιστικά συνδικάτα το χτύπημα κάθε εκσυγχρονισμού, με αποτέλεσμα σήμερα, σε συνθήκες μεγάλης ανάπτυξης της κατασκευής στην παγκόσμια αγορά, τα ναυπηγεία μας να μένουν ουσιαστικά έξω και να οδηγούνται στη διάλυση και στην καταστροφή.

Αυτές οι κυρίαρχες ρωσόδουλες δυνάμεις προσπαθούν να εμποδίσουν με κάθε τρόπο τον εκσυγχρονισμό των ναυπηγείων της Ελευσίνας. Χ είναι αυτές που μέσα στην

κυβέρνηση μπλοκάρουν την υλοποίηση του επενδυτικού προγράμματος του Ομίλου Περατικού.

Είναι αυτές που έχουν εξαπολύσει μια γενική αντιευρωπαϊκή επίθεση συνολικά στη βιομηχανία και στο τελευταίο προπύργιο της στη χώρα, τα ναυπηγεία. Που ζητούν τον ενιαίο κρατικό φορέα, που εμποδίζουν την ιδιωτικοποίηση και τον εκσυγχρονισμό του Σκαραμαγκά, που θέλουν να επιστρέψει η Ελευσίνα στο προηγούμενο καθεστώς της υποανάπτυξης και της διάλυσης.

Το εργατικό κίνημα πρέπει να αντιδράσει. Η υπόθεση της διάσωσης των ναυπηγείων της χώρας είναι πάνω απ' όλα υπόθεση των ίδιων των εργατών. Ο Όμιλος Περατικού και κάθε άλλος Όμιλος των εφοπλιστών θα κοιτάξει να μετρήσει τα πράγματα σύμφωνα με την αύξηση ή όχι των κερδών του. Και κανένας καπιταλιστής δεν είναι διατεθειμένος να κρατήσει μια βιομηχανία που δέχεται το σμποτάζ και την υπονόμευση από την πολιτική εξουσία. Το ζήτημα είναι οι ίδιοι εργάτες και η ίδια η χώρα.

Το εργατικό κίνημα πρέπει να κόψει το ρωσόδουλο χέρι των Παπανδρέου-Λαλιώτη μέσα στο ΠΑΣΟΚ, το ρωσόδουλο χέρι του ψευτοΚΚΕ,

του Σαμαρά, του Έβερτ και του ΣΥΝ, που κρατάνε τον αναμμένο δυναμίτη και ετοιμάζονται να τον πετάξουν στα θεμέλια της ναυπηγικής βιομηχανίας της χώρας. Αυτό σήμερα σημαίνει πάνω απ' όλα την υλοποίηση του επενδυτικού προγράμματος του Ομίλου Περατικού.

Και γι' αυτό η ΟΑΚΚΕ θεωρεί σαν πολύ σημαντική την πίεση που άσκησαν το σωματείο των εργαζομένων των ναυπηγείων, μαζί με το Εργατικό Κέντρο της πόλης και το Θ. Πάγκαλο, όταν στις 15 Μάη πήγαν στο γραφείο του Ροκόφυλλου και έβαλαν το ζήτημα της υλοποίησης της επένδυσης.

Η ενέργεια αυτή του συνδικάτου έκανε έξαλλο το σοσιαλφασισμό, που με επικεφαλής το ψευτοΚΚΕ οργάνωσε ένα κίνημα συκοφαντίας και λάσπης μιλώντας για “τσάτσους του Περατικού” κτλ.

Όμως δεν υπάρχει τίποτα πιο τίμιο, ταξικό, υπερήφανο και πατριωτικό για το προλεταριάτο, όταν το ίδιο μπαίνει μπροστά για την υπεράσπιση της βιομηχανίας και της χώρας, όταν αναδειχθεί έτσι σαν τη μόνη δύναμη που μπορεί να εγγυηθεί την πρόοδο και τη δημοκρατία. Απ' αυτό τον αγώνα θα εξαρτηθούν όλα!

Ο ΛΑΛΙΩΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΘΕΣΗ

Για πρώτη φορά μετά από χρόνια βαθιάς σύγκρουσης έρχεται στην επιφάνεια η αντίθεση Λαλιώτη-Τσοχατζόπουλου.

Γράφουμε από το '89 ότι ο Τσοχατζόπουλος είναι ο ισχυρότερος εκφραστής του εθνικιστικού και αυτοδυναμικού τμήματος του κομματικού μηχανισμού του ΠΑΣΟΚ και ότι, σαν τέτοιος, είναι εδώ και χρόνια βασικός στόχος των ρωσόδουλων Παπανδρέου-Λαλιώτη. Μέχρι τώρα ο Λαλιώτης έδινε τα χτυπήματα στον Τσοχατζόπουλο αξιοποιώντας τις αντιθέσεις ανάμεσα σε αυτόν και σε άλλες κομματικές τάσεις του ΠΑΣΟΚ. Τώρα ήρθε η ώρα να επιτεθεί ο ίδιος. Αυτό σημαίνει ότι πλησιάζουμε στη φάση της τελικής αντιμετώπισης.

Την αφορμή για το πρώτο χτύ-

πημα την έδωσε μια νομιμοποίηση καταπατημένων από παλιά εκτάσεων στο Δήμο Πολίχνης της Θεσσαλονίκης. Αυτή κανονίστηκε με μια τροπολογία που έφερε προ ημερών στη Βουλή ο Σκανδαλίδης και που την υπόγραψαν οι Τσοχατζόπουλος, Παπαθεμελής, Καστανίδης και Γερανίδης.

Σύμφωνα με αυτήν, ο Δήμος της Πολίχνης πουλούσε τη γη σε αυτούς που την είχαν καταπατήσει και είχαν κτίσει. Αυτό το δικαίωμα το είχε ο Δήμος, γιατί η γη ήταν δημοτική. Επιπλέον η πράξη αυτή αναγνώριζε ένα καθεστώς που είχε από χρόνια δημιουργηθεί και διευκόλυνε τους κατοίκους. Αυτό δεν ήταν τίποτα πρωτοφανές. Όλοι ξέρουν ότι όλα τα αυθαίρετα, ιδιαίτερα αυτά της πρώτης κατοικίας, πάντα νομιμο-

ποιούνται με κάποια καταβολή εισφοράς σε χρήμα.

Αυτή η διαδικασία ρουτίνας είχε φτάσει στη Βουλή, οπότε λίγο πριν ψηφισθεί η τροπολογία σηκώνεται ο Λαλιώτης και κατακεραυνώνει το σύμμαχό του Σκανδαλίδη καταγγέλλοντας την τροπολογία ότι ήταν ρουσφετολογική και ότι ερχόταν σε αντίθεση με τη φιλοσοφία του Εθνικού Κτηματολογίου. Αμέσως ο Σκανδαλίδης ευκολότατα υποχώρησε δίνοντας δίκιο στο Λαλιώτη.

Ο κυβερνητικός εκπρόσωπος πήρε το μέρος του Λαλιώτη λέγοντας ότι η γη της Πολίχνης μπορεί να μην είναι δημοτική, αλλά δημόσια (όπως είπε ο Λαλιώτης).

Τότε υποχρεώθηκε να μιλήσει ο ίδιος ο Τσοχατζόπουλος, που υ-

περασπίστηκε την τροπολογία και χτύπησε έμμεσα το Λαλιώτη δηλώνοντας πως «υπάρχουν σκοπιμότητες που δεν έχουν να κάνουν με το περιεχόμενο της συγκεκριμένης τροπολογίας, αλλά εντάσσονται σε ένα παιχνίδι αντιπαράθεσης στην καθημερινή πολιτική ζωή», και πρόσθεσε ότι η τροπολογία ούτε ρουσφετολογική ήταν, ούτε ερχόταν σε αντίθεση με τη φιλοσοφία του Εθνικού Κτηματολογίου (“Ε”, 20.5.95). Πιο έντονα από αυτόν χτύπησε το Λαλιώτη ο Καστανίδης λέγοντας ότι οι εκτάσεις της Πολίχνης «δεν είναι του Λαλιώτη, αλλά του Δήμου».

Ο Λαλιώτης δεν έδωσε τυχαία τη μάχη στο ζήτημα της Πολίχνης τη δοσμένη στιγμή. Μια ήττα του

συνέχεια στη σελ. 6

Απάντηση του Λύσανδρου Παπανικολάου ΤΟ ΕΙΚΟΣΙΕΝΑ ΚΑΙ Ο «ΡΩΣΙΚΟΣ ΔΑΚΤΥΛΟΣ»

Σημείωμα της Σύνταξης

Δημοσιεύουμε παρακάτω την απάντηση που έδωσε ο Λύσανδρος Παπανικολάου στην κριτική μας στα 4 άρθρα του για το '21.

Όπως θα διαπιστώσει ο αναγνώστης, ενώ εμείς μείναμε αυστηρά στην κριτική της θέσης του, ο Α.Π. στην απάντησή του προχώρησε σε μια κατεδαφιστική και εχθρική στο ύφος κριτική των ίδιων των συντακτών μας και της ΟΑΚΚΕ.

Εμείς φροντίσαμε αυστηρά να μείνουμε στο επίπεδο της κριτικής της συγκεκριμένης θέσης και όχι του ίδιου του συγγραφέα αποφεύγοντας προσεκτικά κάθε εχθρικό χαρακτηρισμό για δύο λόγους. Ο πρώτος ήταν για να μη δηλητηριάσουμε τις ανάμεσά μας πολιτικές σχέσεις, εφόσον αυτές δεν καθορίζονται από τις διαφορετικές θέσεις μας για τα ιστορικά ζητήματα, αλλά από την ενότητά μας στην αντιμετώπιση των συγκεκριμένων πολιτικών ζητημάτων. Ο δεύτερος λόγος για να γίνει όσο το δυνατό πιο νηφάλια η θεωρητική διαμάχη στο ίδιο το ζήτημα του '21.

Ο Α.Π. είχε ασφαλώς το δικαίωμα να ποδοπατήσει το δικό μας πλαίσιο κριτικής, αφού εμείς δεν του βάλαμε κανέναν περιορισμό στο περιεχόμενο και το ύφος της απάντησής του, και να διατάξει όπως εκείνος θέλει τις σχέσεις του με την ΟΑΚΚΕ.

Όμως δεν έχει καθόλου δίκιο να ρίχνει την ευθύνη της όξυνσης σε μας λέγοντας ότι ανακαλύψαμε ανταγωνιστικές διαφορές εκεί που δεν υπάρχουν μόνο και μόνο γιατί απαιτούμε πιστή συμμόρφωση του καθένα στην "κομματική μας θέση για το '21". Εμείς δεν είχαμε κανένα λόγο να συρθούμε σε μια διαμάχη με έναν άνθρωπο, που έχει γράψει καλά και σημαντικά άρθρα στη Ν.Α. και είναι πολιτικός μας σύμμαχος, ούτε τον καλέσαμε να γράψει τα άρθρα για το '21 για να τον κριτικάρουμε.

Δεν είμαστε από αυτούς που καλούν τους φίλους τους σε γεύμα για να τους επιπλήξουν, κι ακόμα περισσότερο για να τους κατασπαράξουν.

Το μόνο μας λάθος και η ευθύνη μας βρίσκεται στο ότι δεν εκτιμήσαμε σωστά το βάθος των διαφορών μας στο ζήτημα του '21, όταν διαβάσαμε το βιβλίο του.

Έτσι τον καλέσαμε να γράψει τα άρθρα για το ρόλο της Ρωσίας το '21. Πριν όμως δημοσιευτεί το τρίτο άρθρο του, εκφράσαμε τη διαφωνία μας με τη θέση του, γράψαμε σημείωμα γι' αυτό στην εφημερίδα μας, υποσχθήκαμε ότι θα απαντούσαμε και του δώσαμε τη δυνατότητα, εφόσον ήθελε, να ολοκληρώσει με δύο ακόμα συνέχειες. Έτσι, διαθέσαμε 8 ολόκληρες σελίδες σε 4 φύλλα της ολιγοσελίδης εφημερίδας μας σε κείμενα στα οποία είχαμε δηλώσει την αντίθεσή μας, ενώ εξ αρχής εξασφαλίσαμε στο συγγραφέα το δικαίωμα της ανταπάντησης στην κριτική μας. Χώρια από αυτό, στα ίδια του τα 2 τελευταία άρθρα ο συγγραφέας είχε εκ των προτέρων τη δυνατότητα να ενισχύει τη θέση του απέναντι στην ήδη εκδηλωμένη πρόθεση κριτικής μας.

Ενώ λοιπόν με δικιά μας πρωτοβουλία βρέθηκε σε μια τόσο προνομιακή θέση απέναντί μας, μας επιτίθεται από πάνω και για κομματικό σεχταρισμό.

Πιστεύουμε ότι ο Α.Π. ενοχλήθηκε πολύ, γιατί βρέθηκε σε τρομακτική αδυναμία "επί της ουσίας" μετά την κριτική μας. Γιατί ήταν υποχρεωμένος είτε να βγάλει λάθος το Μαρξ στο '21, είτε να βάλει σε αμφισβήτηση τη δικιά του θέση γι' αυτό. Φαίνεται όμως ότι δεν είχε την τόλμη να κάνει το πρώτο, ούτε την αυταπάτηση που χρειαζόταν το δεύτερο.

Έτσι τα έβαλε με την ΟΑΚΚΕ επειδή αυτή τοποθέτησε με ομότητα το δίλημμα και άρχισε να της εκσφενδονίζει πέτρες.

Όμως το δίλημμα παραμένει για τον ίδιο και για όλη τη μαρξιστική ελληνική ιστοριογραφία. Και παραμένει επειδή η ΟΑΚΚΕ πρώτη είχε το σθένος να τοποθετηθεί στο πλευρό του Μαρξ ενάντια στο '21, παίρνοντας την ευθύνη να δεχτεί στο μέλλον όλο το μίσος, τις κατάρρες και τους χλευασμούς του εθνικισμού και του σοσιαλφασισμού.

Από αυτή την άποψη η ένταση που πήρε η διαφωνία μας με το Α.Π. θα προσφέρει μια σπουδαία ευκαιρία στην ΟΑΚΚΕ και στους αναγνώστες μας για το παραπέρα ξεκαθάρισμα και την εμπάθυνση στο '21.

Στο άλλο φύλλο θα υπάρχει η ανταπάντησή μας.

Η κριτική της Νέας Ανατολής στη σειρά των 4 άρθρων μου για τον τσαρισμό και το ανατολικό ζήτημα αρχίζει με μια διαπίστωση και τελειώνει μ' έναν ισχυρισμό. Αρχίζει με τη διαπίστωση ότι υπάρχει «ριζική αντίθεση ανάμεσα στη δική μας αντίληψη για το παραπάνω ζήτημα και στην αντίληψη του Α.Π.» (εγώ είμαι αυτός). Και τελειώνει με τον ισχυρισμό ότι «η θέση του συγγραφέα βρίσκεται σε μετωπική διάσταση» με τη «θέση των Μαρξ-Ενγκελς για το '21» και την «ανάληψή τους για το Ανατολικό Ζήτημα».

Τον πρώτο ισχυρισμό δε σκοπεύω να τον αμφισβητήσω. Είναι δικαίωμα της εφημερίδας να ανάγει σε «ριζική αντίθεση» κάθε άποψη που διαφοροποιείται από τη δική της. Γιατί, όπως φαίνεται, όταν υπάρχει κομματική τοποθέτηση για ένα ιστορικό ζήτημα, ακόμα και τόσο μακρινό σχετικά, όσο το '21, τότε και η παραμικρή απόκλιση απ' αυτήν κινδυνεύει να θεωρηθεί αγεφύρωτη αντίθεση, για να διαφυλαχθεί η καθαρότητα της κομματικής γραμμής. Γι' αυτό, αν ήξερα εκ των προτέρων ότι η ΟΑΚΚΕ διαθέτει επίσημη κομματική θέση για την επανάσταση του 1821 και, πολύ περισσότερο, αν γνώριζα ποια είναι η θέση αυτή, θα το σκεφτόμουνα πριν δώσω τα άρθρα που μου ζήτησε η "Ν.Α.". Πιστεύω άλλωστε ότι και η σύνταξη της εφημερίδας, αν είχε κάνει τον κόπο να διαβάσει το βιβλίο μου για την κοινωνική ιστορία της ελληνικής επανάστασης, που έθεσα έγκαιρα υπόψη της, δε θα μου ζητούσε αυτά τα άρθρα.

Δεν είμαι εγώ εκείνος που θα επιχειρούσε να συγκαλύψει ή να αμβλύνει πραγματικές διαφορές. Νομίζω όμως ότι η «ριζική αντίθεση», που επισημαίνει η εφημερίδα, δεν βρίσκεται τόσο στο συγκεκριμένο ειδικό ιστορικό ζήτημα, όσο στη δική μου ριζική αντίθεση με την αντίληψη, που τείνει να εμφανίσει κάθε διαφορά γνώμης σαν κάθετη διαφωνία. Γιατί ακόμα και στο ζήτημα της επανάστασης του 1821 αυτό που κάνει εντύπωση δεν είναι όσα **χωρίζουν** τη δική μου άποψη από εκείνη της ΟΑΚΚΕ, αλλά όσα **ενώνουν** και τις διαχωρίζουν από «την κυρίαρχη στη χώρα μας φιλορώσικη, λαϊκίστικη και ανοιχτά αντιμαρξιστική ανάλυση του '21», όπως έγραψε κάποτε η "Ν.Α." (φ. 213). Γι' αυτό στο εξής, «με την αγάπη και με τη φιλία», όπως λένε στον τόπο μου, δεν θα μπορούσα να ξαναγράψω στη "Ν.Α.", παρά μόνο για ιστορικά θέματα, για τα οποία η ΟΑΚΚΕ δεν διαθέτει εκφρασμένη κομματική τοποθέτηση. Διαφορετικά, τι θάπρεπε να κάνω; Να αναζητήσω μήπως το κόμμα, που δεν έχει πάρει προγραμματική θέση για την επανάσταση του 1821; Αυτά με απόλυτα καλή πίστη και προς αποφυγήν παρεξηγήσεων στο μέλλον.

Ο τύπος τρώει την ουσία;

Αλλά ο τελικός ισχυρισμός της εφημερίδας για τη δήθεν μετωπική διάσταση της θέσης του υποφαινόμενου με τη θέση και την ανάλυση του ανατολικού ζητήματος και της

ελληνικής επανάστασης από τους Μαρξ και Ένγκελς απαιτεί οπωσδήποτε μια διεξοδικότερη απάντηση. Γιατί εδώ διαφαίνεται μια σχολαστική, δογματική και ταυτόχρονα **επιλεκτική** και μονόπλευρη προσκόλληση της εφημερίδας στο **γράμμα** κι όχι στο **πνεύμα**, στον **τύπο** και όχι στην **ουσία** των αντιλήψεων του Μαρξ και του Ένγκελς για ζητήματα, όπως το ανατολικό ζήτημα, για το οποίο ο ίδιος τουλάχιστον ο Μαρξ δήλωνε αναρμόδιος, ή όπως η ιστορία του νεοελληνικού κράτους, που ο Μαρξ επίσης χαρακτηρίζει «βάσανο» (χαρακτηρισμό που, ας ειπωθεί σε παρένθεση θα τον προσπεύραφε πρόθυμα όποιος έχει εγκύψει στη νεοελληνική ιστορία του 19ου αιώνα).

Ο Μαρξ, για παράδειγμα, παρουσιάζει κάπου τον Καποδίστρια σαν «ρώσο στρατηγό». Θα έπρεπε μήπως να δεχτούμε την ανακρίβεια ότι ο Καποδίστριας δεν ήταν διπλωμάτης, αλλά στρατιωτικός, μόνο και μόνο επειδή πρόκειται για παραδρομή του Μαρξ;

Άλλο παράδειγμα: Ο Μαρξ παριστάνει τον άγγλο υπουργό εξωτερικών και πρωθυπουργό λόρδο Πάλμερστον σαν έμμισθο πράκτορα της Ρωσίας και συνειδητό προδότη της πατρίδας του. Όσο κι αν η βαρύτερη αυτή κατηγορία δικαιολογείται από την ορμή της δημοσιογραφικής πολεμικής εκείνου του καιρού και από την πρακτική ανάγκη να στιγματιστεί η συμβιβαστική και υποχωρητική γραμμή του Πάλμερστον απέναντι στους σφετερισμούς της τσαρικής Ρωσίας, δεν επιτρέπεται να επαναλαμβάνεται άκριτα, ενάμιση αιώνα αργότερα, από τη σοβαρή ιστορική έρευνα: Όχι μόνο γιατί ποτέ δεν αποδείχτηκε κάτι τέτοιο, αλλά κι επειδή η πολιτική συνθηκολογήσεων του φιλελεύθερου άγγλου πολιτικού απέναντι στον τσαρισμό μπορεί να εξηγηθεί περίφημα και χωρίς την παρατραβηγμένη υπόθεση πως ήταν μίσθαρνο όργανο του τσάρου.

Ακόμα ένα παράδειγμα σχετικό με το προηγούμενο: Ο Μαρξ ισχυρίστηκε ότι τα «παρκερικά», δηλαδή ο ναυτικός αποκλεισμός της Ελλάδας από την Αγγλία το χειμώνα του 1849-50, ήταν μια καλοστημένη πλεκτάνη του Πάλμερστον προς όφελος της Ρωσίας. Όσο κι αν η αψυχολόγητη αυτή ενέργεια είχε πραγματικά σαν επακόλουθο να τονώσει τα αντιαγγλικά και φιλορωσικά αισθήματα του ελληνικού λαού, αποτελούσε ωστόσο ανέκαθεν κοινό μυστικό, ακόμα και για τους πιο ρωσόφιλους ιστορικούς σαν τον κληροκόφρονα Ε. Κυριακίδη, ότι ο ναυτικός αποκλεισμός της Ελλάδας από τον αγγλικό στόλο της Μεσογείου ήταν η σπασμοδική αντίδραση της Αγγλίας στην αιματηρή κατάνιξη της ουγγρικής επανάστασης από το «ρωσικό δουλοπάροικο στρατό» (Λένιν) το καλοκαίρι και το φθινόπωρο του 1849. Η «ενάρετη Αγγλία», μ' άλλα λόγια, απάντησε στη συντριβή της δημοκρατικής Ουγγαρίας από τον τσαρισμό αποκλείοντας τις ελληνικές ακτές. Έτσι βέβαια προειδοποιούσε τον Όθωνα να προσέξει τη στάση του σε ενδεχόμενο πόλεμο των δυτικών δυνάμε-

ων με τη Ρωσία, γιατί διαφορετικά θα είχε να αντιμετωπίσει, όπως κι έγινε πραγματικά στη διάρκεια του κριμαϊκού πολέμου, τον θαλάσσιο αποκλεισμό και την αγγλογαλλική στρατιωτική κατοχή.

Το γράμμα και το πνεύμα του μαρξισμού

Παρόμοιες παρερμηνείες των γεγονότων, παραδρομές της πέννας ή απλοϊστά ανακρίβειες αφθονούν στα άρθρα του Ένγκελς και προπαντός του Μαρξ για το ανατολικό ζήτημα. Κι όταν υποστηρίζουμε, όπως οι φίλοι της ΟΑΚΚΕ, ότι πατάμε «στην πλάνη των γιγάντων Μαρξ-Ένγκελς», πρέπει να ξέρουμε **πού** ακριβώς πατάμε. Γιατί ασφαλώς η ουσία των απόψεων του Μαρξ και του Ένγκελς για το ανατολικό ζήτημα δεν βρίσκεται σε ιστοριοδικές λεπτομέρειες, που ούτε μπορούσαν ούτε, στο κάτω-κάτω, χρειαζόταν και να γνωρίζουν, αλλά στο συσχετισμό του ζητήματος αυτού με την **ευρωπαϊκή επανάσταση**. Και ίσα-ίσα στο κείμενο αυτό σημείο η "Ν.Α." πιάναται κυριολεκτικά αδιάβαστη: εδώ βρίσκεται, για να επαναλάβουμε τη δική της διατύπωση, «ο πυρήνας του λάθους» της.

Ακριβώς σ' ένα από τα άρθρα του για το ανατολικό ζήτημα ο Μαρξ προειδοποιούσε ότι «κάθε απομονωμένο γεγονός επιδέχεται πολλαπλές ερμηνείες». Ποιος ξέρει; Ίσως και να πρόβλεπε ότι κάποτε, στο μακρινό μέλλον, κάποιο πιστόι οπαδοί του, αλλά, κατά την ομολογία τους, «μέτριοι ιστορικοί», θα επιχειρούσαν να αποσυνδέσουν τις θέσεις του για το ανατολικό ζήτημα από τη συνολική αντίληψή του για την ευρωπαϊκή επανάσταση του 19ου αιώνα. Γιατί, χωρίς άλλο, για τους κλασικούς του επαναστατικού μαρξισμού η διεθνής προλεταριακή επανάσταση, η «σύγχρονη Ειμάρμένη», όπως την αποκαλούσαν, ήταν ουσιαστικά υπόθεση της εποχής τους και του αιώνα τους. Η κοινωνική επανάσταση του προλεταριάτου, που στις συνθήκες του καιρού εκείνου δεν μπορούσε να είναι παρά ευρωπαϊκή, θα έλυne το χρόνιο ανατολικό ζήτημα, κι όχι η «βαλκανιοποίηση» της ευρωπαϊκής Τουρκίας με μοχλό την «αρχή των εθνότητων», που θα οδηγούσε τους βαλκανικούς λαούς στην αλληλοσφαγή υπό τα νεύματα της Ρωσίας.

Αυτό ακριβώς εννοούσε ο Ένγκελς, όταν έγραφε το 1853: «Η λύση του τουρκικού προβλήματος, όπως και άλλων μεγάλων προβλημάτων, επιφυλάσσεται στην ευρωπαϊκή επανάσταση. Και δεν είναι παράτολμο να εντάξουμε τούτο το άσχετο, από πρώτη όψη, ζήτημα στον τομέα των αρμοδιοτήτων του μεγάλου επαναστατικού κινήματος». Και λυπάμαι ειλικρινά που είμαι υποχρεωμένος να κατασπατάλώ τον πολύτιμο χώρο της εφημερίδας, επαναλαμβάνοντας πράγματα, όπως η παραπάνω βαρυσήμαντη θέση του Ένγκελς, που είχα μνημονεύσει στο αμέσως προηγούμενο άρθρο. Αλλά μερικές φορές οι συντάκτες της "Ν.Α." μου δίνουν την εντύπωση ότι αρκέστηκαν να διαπιστώσουν την υποτιθέμενη «ριζική αντίθεση» της δικής τους α-

